

'איקס מיקס דריקס' לחנוכה

הכינו: הלית אטל ואביטל לב, מדריכות המחונן והמצטיין בשיעורי עברית. עיצבה: עופר רווה

- מיועד לכיתה הטרוגנית. כולל משימות מותאמות למחוננים ולמצטיינים.
- מיועד לתלמידי ביתות ד'-ו'.

מיהו היבור?

צפו בסרטון העוסק במושג ההבורה: [מיהו היבור?](#)

לאחר הצפייה בסרטון, החליטו מיהו היבור בעיניכם. כתבו את עמדתכם. בחרו דמות אחת שנחשבת בעיניכם להיבורה. אספו עליה מידע. הציעו אותו בכיתה בכל זרך שתבחרו כמו: פודקאסט, עלון מידע, מצגת, פוסטר וכד'.

הוסיפו הסבר כתוב מדוע בחרתם דווקא בדמות זו להיבורה.

ערכו סקר בנושאים הקשורים לחה החנוכה. למשל: מי אוהב את חה החנוכה? מי אוהב סופגנייה? עם איזה מילוי? מי אוכל לביבות? מי נוהג לשיר שירי חנוכה בהדלקת הנרות? איזה שיר חנוכה אוהבים במיוחד? מי מקבל/נותן דמי חנוכה? מי משחק בסביבון? ועוד...

אתגר - חישבו מה עוד תוכלו לשאול שיעניין ויסקרן את חבריכם...

הציעו את תוצאות הסקר בכל זרך שתבחרו וכתבו את מסקנותיכם.

למורה: פירוט על מהלכי הוראה אפשריים בנספח מדריך למורה.

אחד המוטיבים המרכזיים בחנוכה הוא מוטיב האור.

חפשו במרשתת שירים בנושא: אור. בחרו משפט שאהבתם במיוחד מתוך אחד השירים.

עצבו פוסטר ובו יופיע המשפט שבחרתם וציירו לו ציור מתאים.

הציעו את הפוסטר שהכנתם בכיתה. צרפו דף הסבר ובו תסבירו את המיצה שיצרתם.

למורה: דוגמאות לכרזות בליווי משפטים משירים יופיעו בנספח מדריך למורה.

לומדים על האור

לפניכם קישור למספר מאמרים ומחקרים בנושא האור: [מבון ויצמן למדע - אור](#)

בחרו נושא אחד מבין הנושאים שמופיעים בו.

השתמשו במקורות מידע נוספים כדי להרחיב את הידע על הנושא.

הכינו הרצאה לכיתה על הנושא שבחרתם.

דילמה

האם לשמור על היהדות בכל מחיר או להתיוון כדי להינצל? קראו על הגדרות שגזר אנטיכוכס על היהודים וכיצד התמודדו איתן בעמודים 7-8 בקישור הבא: [הסיפור ההסטורי של חנוכה](#).

אילו הייתם בתקופת המכבים באיזו זרך חיים הייתם בוחרים? כתבו את עמדתכם והתכוונו להציעה בכיתה.

אתגר - עליכם יהיה לשכנע את חבריכם בטענתכם.

למורה: פירוט על מהלכי הוראה אפשריים בנספח מדריך למורה (דילמה ערבית-מוסרית).

הכינו משחק עבור חבריכם הקשור לחנוכה כמו: חידון טריוויה, משחק זיכרון, בינה, תפזורת, "אלוף העברית" לחנוכה (איות, מילים נרדפות והפוכות, חרזים, ביטויים) וכדומה.

הידעתם?

חגיגות של אור ואש מקובלות בכל העולם. קראו את הכתבה בנושא: [חגי אור בעולם](#)

ערכו השוואה בין חגיגות האור בעולם המוזכרות בכתבה: מה דומה? מה שונה? השתמשו בעדויות חזותיות (תמונות, סרטונים, כרזות...) כדי להזהים את חגיגות האור השונות בעולם.

התכוונו לעמוד בפני חבריכם לכיתה ולהציע את ממצאיכם.

צרו פלייליסט של שירים שמעבירים בעיניכם את המסרים העולים מהסיפור ההסטורי של חנוכה. הסבירו כיצד כל שיר שבחרתם קשור לסיפור זה.

לעזרתכם מצורף הסיפור ההסטורי של חנוכה:

[הסיפור ההסטורי של חנוכה-טקסט קצר מנוקד](#)

[הסיפור ההסטורי של חנוכה-טקסט ארוך ללא ניקוד](#)

למורה: פירוט על מהלכי הוראה אפשריים בנספח מדריך למורה.

כותבים וממחזים

קראו את הסיפור: [הסיפור כד השמן מאת לוי קיפניס](#)

כתבו בעקבות הסיפור שקראתם תסריט להמחזה.

חלקו ביניכם תפקידים והתכוונו להציע את הסיפור בכיתה.

אפשרויות נוספות למשימות שניתן לשבץ בלוחות בחירה

היכנסו לערוץ היוטיוב וצפו בסרטון:

[סרטון לילדים - סיפור חנוכה](#)

בחרו נושא אחד מבין הנושאים שמופיעים בסרטון.

השתמשו במקורות מידע נוספים כדי

להרחיב את הידע על הנושא.

הכינו [הרצאה](#) לכיתה על הנושא שבחרתם.

סיפור בתמונות

קראו את הסיפור ההסטורי של חנוכה:

[הסיפור ההסטורי של חנוכה-טקסט קצר](#)

[מנוקד](#)

[הסיפור ההסטורי של חנוכה- טקסט ארוך](#)

[ללא ניקוד](#)

הפכו את סיפור חנוכה לסיפור בציורים.

אם תרצו תוכלו לחפש במרשתת תמונות

מתאימות במקום לצייר.

שימו לב:

עליכם לצייר (או לבחור תמונות)

שימחישו הכי טוב את הסיפור ללא מילים.

הקפידו לשמור על רצף העלילה.

לפניכם שירים וביצועים לכמה משירי חנוכה האהובים.

[שירי חנוכה](#)

האזינו לשירים.

בחרו שיר אחד שאהבתם במיוחד והכינו

בעזרת מילותיו [ברזה](#) שתתלה בכיתה

במסגרת נושא חנוכה.

הידעתם?

קראו על [המצאת החשמל](#)

בחרו 5 עובדות שלמדתם בעקבות קריאת

קטע המידע: המצאת החשמל.

הצוה את המידע בכל דרך יצירתית

שתבחרו.

אתגר - בחרו עובדות שיעניינו ויסקרנו

במיוחד את חבריכם.

האם באמת יש ניסים?

נס הוא אירוע מציל, שחורה מההתנהלות

הרהילה של הטבע, המציאות. הוא מופיע

בדיוק בשעה שזקוקים לו באופן מיוחד.

האם אתם מאמינים בניסים? כתבו את

עמדתכם.

אתגר - עליכם יהיה לשכנע את חבריכם

בטענתכם. חשבו כיצד תעשו זאת...

על ניסים ונפלאות

קראו על הניסים שקרו בחנוכה בקישור:

[חנוכה-נס כז השמן](#)

בקישור זה מופיעה רשימה של ניסים

מפורסמים בתנ"ך.

בחרו מהרשימה נס אחד וקראו עליו

במקורות מידע שונים.

הכינו דף מידע קצר המספר את הסיפור

שמאחורי הנס.

כותבים וממחזים

קראו את הסיפור ההסטורי של חנוכה:

[הסיפור ההסטורי של חנוכה-טקסט קצר](#)

[מנוקד](#)

[הסיפור ההסטורי של חנוכה- טקסט ארוך](#)

[ללא ניקוד](#)

כתבו בעקבות הסיפור שקראתם תסריט

להמחזה. חלקו ביניכם תפקידים והתכוננו

להציה את הסיפור בכיתה.

ציירו [ציור](#) או הכינו [דהם](#) של חנוכייה פרי

עיצובכם.

כל נר יסמל משהו שמייצה אתכם ואת

תכונותיכם.

אתגר - חישבו כיצד חבריכם יזהו שמזובר

בכם מבלי שתציינו את שמכם.

נספח - מדריך למורה

משימות בעברית עבור תלמידים מחוננים ומצטיינים

ערכו: הלית אטל, אביטל לב ולירון קורץ

בהדרכת קרן שיליאן, מדריכת המחונן והמצטיין בביתתו

סקר

המשימה: ערכו סקר בקרב חברי הכיתה/ השכבה/ משפחה בנושא.... (הקשור ליחידת ההוראה הנלמדת). שאלו אותם מה הם עושים/ חושבים על/מעדיפים.... בחרו דרך להציה את תוצאות הסקר ואת המסקנות אליהן הגעתם.

מיומנויות שפה שמשימה זו מקדמת:

הישה 2 - דיווח על תהליכי למידה וחקירה.

תיאור והסבר של תופעות, תהליכים והתנהגויות בחלק מתהליכי הלמידה.

הישה 3 - ארגון רעיונות במבנים מתאימים ושילוב חומר חזותי ואמצעים הרפיים להמחשת הרעיון

עקרונות מובילים בהוראת מחוננים ומצטיינים במשימה זו:

● תכני פעילות המכילים מרכיבים של אי ודאות.

● פעילות העוסקת בשאלה פתוחה שהתשובה עליה מורכבת ורב ממדית.

● פעילות המעודדת השקעת מאמץ יעיל בלמידה וחקר עצמאיים.

● פעילות המעודדת ייצוג של הידע הנרכש במהוון דרכים (מאפשרת בחירה).

מהלכי הוראה -למידה:

מקשרים לנושא הנלמד/טקסט הנלמד.

דנים מהו סקר, מה מטרתו, מתי נשתמש בו, מה המדגם שאותו נבחר לסקר (כמות ואוכלוסייה).

נחשפים לסוגים שונים של סקרים ומתי כדאי להשתמש בכל אחד מהם (למשל, שאלות פתוחות, דירוג תשובות,

שאלות סגורות עם או בלי נימוק).

כל זוג תלמידים יבחר את סוג הסקר, את האוכלוסייה שאותה ירצה לזדום ואת השאלות שירצה לשאול.

אהמורה תלווה את התלמידים בבחירות שלהם ובניסוח השאלות.

כל זוג תלמידים יבחר את הפלטפורמה שבה יאסוף את הממצאים מהסקר (הוגל פורמס, אקסל, וואטסאפ, שאלון

מודפס וכו') ויבין את הסקר.

לאחר סיום איסוף הנתונים מהסקר, כל זוג יעבד את הנתונים ויחליט כיצד הוא רוצה להציה את תוצאות הסקר ואת

מסקנותיו בפני הקבוצה.

אהמורה תציה בפניהם מהוון דרכי הצהה לתוצאות הסקר (כמו הרף, "עוהות", דיאגרמה) ותאפשר להם לבחור גם

דרכי ייצוג מקוריות ויצירתיות משלהם.

דוגמאות לנושאים המזמנים עריכת סקר:

● בעקבות יחידת הוראה בנושא "חברות", זימן לנו הסיפור "ברוהז" מאת עמוס לוין, את האפשרות להבין

סקר ביתתי/שכבתי בנושא: כיצד אני מתמודד בזמן קונפליקט עם חבר.

● במסגרת יחידת הוראה בנושא "35 שנה למדינה", ערכו סקר קהילתי בנושא המאכל הישראלי האהוב.

● במסגרת יחידת הוראה העוסקת בנושא "מהדר ושוויון בין המינים", ערכו סקר שמטרתו לעמוד על

ההבדלים בעולם התעסוקה בין גברים ונשים.

דילמה ערבית מוסרית

המשימה: לפניכם סוהייה העוסקת בנושא... העולה מתוך הטקסט. הציהו עמדתכם בנושא, בססו אותה באמצעות טיעונים תומכים וחשבו על דרך להציהה במליאה (הצהה, כרזה, מכתב, דיבייט ועוד). מיומנויות שפה שמשימה זו מקדמת:

הישה 4 (טקסטים למטרות מידוע, תיאור והסבר) - קריאת טקסטים בנושא, פרשנות הערכה ונקיטת עמדה אישית להבי הכתוב, תוך התייחסות לרעיונות ולמסרים.

הישה 6 (טקסטים ספרותיים) - הבעת עמדות אישיות על היצירה או על רכיבים בתוכה.
 הישה 2 - הבעת עמדה על נושא שנוי במחלוקת וביסוסה תוך התייחסות לנימוקים שכנהד. עקרונות מובילים בהוראת מחוננים ומצטיינים במשימה זו:

● פעילות למחוננים תעודד התמודדות ערבית עם הנושאים הנלמדים.

● פעילות למחוננים תדרוש הפעלת כישורי חשיבה מסדר גבוה.

● פעילות למחוננים תאפשר ותעודד ייצוה של הידע במהוון דרכים.

מהלכי הוראה - למיזה:

הצהת הדילמה והמשימה ע"י המורה.

חלוקת התלמידים לשתי קבוצות על פי עמדתם בדילמה.

קריאה עצמית של הטקסט המרכזי וטקסטים נלווים נוספים במיזת הצורך (ניתן להשתמש במקורות מידע דיגיטליים).

כל קבוצה תדון בדילמה ותבסס את עמדתה באמצעות הטיעונים השונים ותחשוב על דרך להציה את טיעוניה. הצהת התוצרים הקבוצתיים בכיתה.

● ניתן לקיים דיבייט אודות הדילמה במטרה לשכנע את הנמענים מן הקבוצה השנייה לתמוך בדעה הנהדית.

דוגמאות לדילמות ערביות מוסריות:

● האם מעשה הדמות הוא מעשה חינוכי או מעשה חסר אחריות? ("אינברדה").

● האם תבחר להיות חבר של מישהו...? (תועלתנות מול יושרה - "עצת החמור").

הכנת פלייליסט

המשימה: צרו פלייליסט של נעימות מוזיקליות שיכולות להעביד, ללא מילים, את התחושות שמרהישים, או בשנמצאים ב...
 מיומנויות שפה שמשימה זו מקדמת:

הישה 4 (טקסטים למטרות מידוע, תיאור והסבר) - פרשנות, הערכה ונקיטת עמדה לכבי הכתוב תוך התייחסות לרעיונות, לנושא או למסרים.

הישה 6 (טקסטים ספרותיים) - הרחבת המשמעות של היצירה על ידי קישור לעולמם של הקוראים, קישור בין יצירות שונות וכדומה.

עקרונות מובילים בהוראת מחוננים ומצטיינים במשימה זו:

● תכני הפעילות יכילו מרכיבים של אי זדאות או מורכבות.

● הפעילות תדרוש הפעלת כישורי חשיבה מסדר גבוה.

● הפעילות תחרוה מתוכנית הלימודים הרגילה ותחשוף את התלמידים לתחומי ידע חדשים.

● הפעילות תכלול מרכיבים בין תחומים או רב תחומים.

מהלכי הוראה - למידה:

המשימה תינתן לאחר תהליך הוראה- למידה של טקסט בכיתה עם המורה.

על מנת לעבור ממימד הבנת הנקרא אל מימד האוריינות המוסיקלית מומלצים המהלכים הבאים:

א. מנהלים שיח מטרים מורה- תלמידים (בדומה לשיח מטרים במבדקי הכתיבה), הכולל שאלות כמו -מה מרשימים

בש...מה אתם מעדיפים/ אוהבים, דמיינו לעצמכם ש... מההייתם עושים אילו... וכו'.

ב. חושפים את התלמידים לנעימות המציהות מהוון של רגשות. שואלים: איזו נעימה מתחברת יותר לתחושות

שהטקסט עורר בכם? מה הקשר בין הנעימה שבחרתם לבין הנושא? חשוב לבוון אותם להתייחס לעוצמה, לקצב

ולכלי נהינה המופיעים בנעימה.

איש אפשרות לתת לתלמידים לצפות בסרט הקשור לנושא הטקסט ולבחון את המוסיקה שנבחרה לסרט (כלי נהינה,

עוצמה וקצב).

ג. המורה תסביר לתלמידים כיצד לחפש נעימות לפלייליסט שלהם (מה יהיה עליהם לכתוב במנוע החיפוש).

ד. תינתן לתלמידים האפשרות לבחור באיזה הרכב לעבוד. כל תלמיד/ קבוצה יכינו פלייליסט (4-5 נעימות). לאחר

מכן הם ישתפו את כל חברי הקבוצה/ כיתה במה שהכינו ויסבירו את שיקולי הדעת בבחירתם.

אפשר לתת לקבוצה/ כיתה לכתוב או לצייר את האסוציאציות/ רגשות שלהם בזמן האזנה לפלייליסט.

אפשר לשלב את רכזת התקשוב ואת המורה למוסיקה.

דוגמא לפלייליסט:

צרו פלייליסט של נעימות מוזיקליות שיכולות להעביר, ללא מילים, את התחושות שמרשימים כשנמצאים בעולם

קפוא (בעקבות הטקסט "עולם קפוא" הנמצא במקראה "עונות וליהנות ו").

ברזות/פוסטר בסימן שירים

דוגמאות לברזות עם מילים מתוך שירים

